

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

4350922

ONDERWERP: 'Startonderzoek Nationaal Programma Arnhem-Oost'

Kernboodschap

De raad is op dit moment nog niet in staat om haar kaderstellende en controlerende rol te vervullen binnen het NPAO. Dit komt doordat de raad nog niet voldoende inzicht kan hebben in de financiële en inhoudelijke voortgang van het programma en de samenhang met regulier gemeentebestuur. Door meer structuur aan te brengen in de informatievoorziening en de momenten waarop over het NPAO wordt gesproken, wordt de raad in positie gebracht om te monitoren en te sturen op het programma.

Voorstel

De Rekenkamer stelt de raad voor te besluiten het college van burgemeester en wethouders op te dragen de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen.

1. Organiseer de financiële informatiestromen. Voor een programma dat zo breed en langlopend is en over vele programma's in de begroting heen gaat is de eenvoudigste en helderste vorm een aparte paragraaf in de begroting. Daarmee is tevens geborgd dat uw raad zowel bij de behandeling van de begroting als van de jaarrekening de kans heeft over de financiële en inhoudelijke voortgang van het NPAO te spreken.

2. Zorg voor een aantal inhoudelijke besprekingsmomenten

- Met het college
- Met de alliantiepartners
- Met de andere NPAO-gemeenten

We suggereren hiermee niet dat u elke maand een overleg aan moet gaan. Dat is veel te belastend. Maar het programma is zo belangrijk voor Arnhem dat het terecht is dat u er tijd voor inruimt. Tenminste één keer per jaar -buiten de begroting en jaarrekening om- met het college, en ook één keer per jaar met de alliantiepartners en -wellicht- met de andere gemeenteraden.

3. Benoem voor deze gesprekken een aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren waar u het over wilt hebben. Die worden niet nu in één keer vastgesteld, maar dat moet u samen met de alliantiepartners en andere gemeenten ontwikkelen. Wij zullen als gezamenlijke rekenkamers van 4 NPAO-gemeenten daarbij ook steeds voorzetten voor u doen; niet omdat wij over de inhoud gaan -integendeel-, maar omdat we u graag bijstaan op die inhoud te sturen en daarmee uw rol als raad te kunnen nemen.

4. Ga met het college in gesprek over wat de beste manieren zijn om inwoners te betrekken.

Inleiding

De rijksoverheid is in de zomer van 2022 gestart met het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). In het kort is de essentie van het programma: "de leefbaarheid en veiligheid van de meest kwetsbare gebieden in Nederland in 15-20 jaar tijd op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren." (NPLV 2022, p. 14).

Aan dit programma doen 20 focusgebieden in 19 gemeenten mee. Arnhem-Oost is één van de 20 focusgebieden. Het Nationaal Programma Arnhem Oost (NPAO) heeft als doel om de achterstanden op het gebied van onderwijs, werk & inkomen, wonen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid in de vijf wijken van Arnhem-Oost - Presikhaaf, Malburgen, Geitenkamp, Het Arnhemse Broek en Klarendal¹ - aan te pakken.

Het NPAO heeft een looptijd van 18 jaar. De Rekenkamer van Arnhem gaat het programma volgen door met enige regelmaat onderzoek te doen. Dit doet de Rekenkamer samen met de rekenkamers van Heerlen,

¹ Het programma heet wel "Arnhem-Oost", maar niet alle wijken liggen in Arnhem-Oost.

Lelystad en Groningen waar ook een nationaal programma is gestart. Het onderzoek dat nu voor u ligt, wordt daarom ook wel een startonderzoek genoemd.

De afgelopen maanden heeft de Rekenkamer Arnhem door het bureau IdeeVersa een onderzoek laten uitvoeren naar de voortgang van het NPAO tot nu toe. Hierbij lag de nadruk op de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Het onderzoek richt zich op de huidige rol van de raad, evenals op wat deze rol in de toekomst zou kunnen inhouden.

Het onderzoek bestaat uit meerdere onderdelen. Allereerst is er een documentenanalyse uitgevoerd. Vervolgens zijn er interviews afgenomen met de burgemeester, de coördinerend wethouder, twee programmamanagers, de programmadirecteur en andere bij het programma betrokken ambtenaren. Daarnaast is er een verkennende vragenlijst rondgestuurd naar de individuele raadsleden en heeft er een groepsgesprek plaatsgevonden met verschillende raadsleden.

Er volgt een aantal belangrijke conclusies uit het onderzoek. Zo blijkt dat het voor de raad complex is om inzicht te krijgen in de financiële uitgangspunten van het NPAO omdat er sprake is van verschillende financiële geldstromen. Daarnaast is er weinig inzicht in de samenhang tussen regulier beleid en het NPAO omdat dit niet duidelijk uit raadsvoorstellen blijkt. Bovendien mist er structuur in het informeren van de raad over het NPAO, waardoor de raad onvoldoende aangrijpingspunten heeft om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Ook geven raadsleden aan dat zij het belangrijk vinden om burgers te betrekken, maar dat ze niet goed weten wat de beste manier is om dit te doen.

Argumenten

Organiseer de financiële informatiestromen. Voor een programma dat zo breed en langlopend is en over vele programma's in de begroting heen gaat is de eenvoudigste en helderste vorm een aparte paragraaf in de begroting. Daarmee is tevens geborgd dat uw raad zowel bij de behandeling van de begroting als van de jaarrekening de kans heeft over de financiële en inhoudelijke voortgang van het NPAO te spreken.

De wijze waarop de raad wordt betrokken bij de financiën van het programma voldoet aan wat verplicht is. Het NPAO beoogt echter integraal en langjarig te zijn en in samenwerking met veel alliantiepartners. Er is daarom een overzicht van de gemeentelijke middelen nodig, evenals van de middelen die via de gemeente lopen. Zonder overzicht kunt u geen inzicht krijgen in het gemeentelijk deel van de financiën van het programma.

Zorg voor een aantal inhoudelijke bespreekmomenten. We suggereren hiermee niet dat u elke maand een overleg aan moet gaan. Dat is veel te belastend. Maar het programma is zo belangrijk voor Arnhem dat het terecht is dat u er tijd voor inruimt. Tenminste één keer per jaar -buiten de begroting en jaarrekening om- met het college, en ook één keer per jaar met de alliantiepartners en -wellicht- met de andere gemeenteraden.

Door een aantal bespreekmomenten in te plannen, creëert u ruimte om het specifiek over het NPAO te hebben. Door periodiek met zowel het college als het programmabureau te spreken, zorgt u er als raad voor dat u op de hoogte bent van wat er speelt en dat u op de juiste momenten bij kunt sturen.

Benoem voor deze gesprekken een aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren waar u het over wilt hebben. Die worden niet nu in één keer vastgesteld, maar dat moet u samen met de alliantiepartners en andere gemeenten ontwikkelen. Wij zullen als gezamenlijke rekenkamers van 4 NPAO-gemeenten daarbij ook steeds voorzetten voor u doen; niet omdat wij over de inhoud gaan -integendeel-, maar omdat we u graag bijstaan op die inhoud te sturen en daarmee uw rol als raad te kunnen nemen.

Door van tevoren indicatoren te benoemen, brengt u structuur aan in de gesprekken. Zo is helder wat u als raad belangrijk vindt en waar u het dus over wil hebben. Door elke keer op deze indicatoren terug te komen, wordt inzichtelijk wat de voortgang is van het programma op deze punten.

Ga met het college in gesprek over wat de beste manieren zijn om inwoners te betrekken.

U heeft als raad aangegeven burgerparticipatie belangrijk te vinden, maar niet goed te weten hoe u dit moet aanpakken binnen het NPAO. Door hierover met het college in gesprek te gaan, kunt u komen tot de juiste invulling en planning.

Beoogd effect

Creëren van meer inzicht in en grip op de financiële en inhoudelijke voortgang van het NPAO voor de raad.

Participatie

–

Financiën en uitvoering

–

Communicatie

–

Bijlagen

Eindrapport NPAO incl. bestuurlijke nota

Zaaknummer

4350922

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het Rekenkamerrapport en het voorstel van de Rekenkamer Arnhem van 11 oktober 2024

zaaknummer: 4350922

besluit:

het college op te dragen:

1. Een aparte paragraaf over het NPAO in de begroting op te nemen met ingang van de begroting van 2026;
2. Ten minste één keer per jaar een inhoudelijk bespreekmoment over het NPAO te organiseren met het college en ten minste één keer per jaar met de alliantiepartners;
3. Een voorzet te doen voor kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren die als leidraad dienen voor bovengenoemde inhoudelijke bespreekmomenten;
4. Een gesprek te organiseren met de raad over manieren van burgerparticipatie binnen het NPAO.

De griffier,

De voorzitter,